

Staben

SOCIALTJÄNSTFÖRVALTNINGEN
STOCKHOLMS STAD

Handläggare: Katarina Munier
Tfn: 08-508 25 411

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2006-01-30

SOCIALTJÄNSTNÄMNDEN
2006-02-14
DNR 106-728/2005

Till
Socialtjänstnämnden

Svar på skrivelsen ”Utred de apatiska barnens situation”

2 Bilagor

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden åberopar och överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Dag Helin

Vera Josefsson

Skrivelsen i korthet

Lotta Edholm (fp) och Ann-Katrin Åslund (fp) har i en skrivelse till kommunstyrelsen framfört oro för de apatiska flyktingbarnens situation. Kommunstyrelsen har via Stadsledningskontoret skickat folkpartiets yrkande på remiss till socialtjänstnämnden och ett antal stadsdelsnämnder. Remisstiden sträcker sig till den 28 februari 2006.

Ärendets beredning

Remissvaret har beretts av socialtjänstförvaltningens stab.

Underlag

Lotta Edholm (fp) och Ann-Katrin Åslund (fp) har föreslagit kommunstyrelsen att ge socialtjänsten i hela Stockholms stad i uppdrag att omedelbart inleda utredning kring varje apatiskt barn inom stadens område. Vidare begär de i sin skrivelse att om det i utredningarna framkommer att föräldrar misshandlar sina barn, så ska dessa barn omhändertas med stöd av lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Skrivelsen bifogas, bilaga 1.

Bakgrund

Sedan 2002 har delar av socialtjänsten i Stockholm arbetat med att utreda och stötta barn i asylsökande familjer som uppvisade starka symtom på depressioner, kontaktlöshet och en tynande livsvilja av ett slag man inte sett tidigare hos barn aktuella inom socialtjänsten. Det är både flickor och pojkar som skärmar av sig helt från omvärlden. Orsakerna till barnens apatiska tillstånd har inte gått att klarlägga genom socialtjänstens utredningar. Likafullt har socialtjänstens utredningar påvisat att barnen är i stort behov av omsorg och omvårdnad och att övervägande delen av föräldrarna uppvisar olika grad av bristande omsorgsförmåga. I något fall i söderförort har socialtjänstens utredning mynnat ut i ett tvångsingripande, men som regel har socialtjänsten inte fått sådan kunskap om barnets situation i kombination med att föräldrarna avvisat rekommenderad behandling att lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga varit tillämplig.

Sedan början av år 2005 har Barn och ungdomspsykiatri/Flyktingenheten inom Stockholms läns landsting (SLL) medicinskt vårdansvar och samordningsansvar för barn med uppgivenhetssymtom. I och med detta har socialtjänsten i Stockholm en fastställd samarbetspartner gällande de apatiska barnen. I Stockholm bor, enligt SLL:s kartläggning, i dagsläget cirka 45 apatiska barn, varav vissa familjer har fått permanent uppehållstillstånd. 20 av barnen är inskrivna i Mobila asylteamet, övriga barn hanteras av lokal BUP-mottagning. Genom en nyligen utförd enkät till samtliga stadsdelsförvaltningar uppges 14 apatiska barn/ungdomar vara aktuella inom socialtjänsten i Stockholm för utredning och/eller pågående bistånd.

Aktuell situation

Migrationsverket beslutade i mitten av november 2005 att polisanmäla ett antal fall av misstänkt barnmisshandel gällande apatiska barn. Verket uppgav samtidigt, enligt uppgifter i media, att Migrationsverket tidigare gjort allvarliga anmälningar till socialtjänsten, som socialtjänsten underlåtit att utreda.

Socialtjänstförvaltningen genomförde med anledning av Migrationsverkets polisanmälningar en enkätundersökning i slutet av november 2005 på samtliga stadsdelsförvaltningar om antalet inkomna anmälningar enligt 14 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) från Migrationsverket till socialtjänsten, innehållande uppgifter om misstanke om vanvård, misshandel och/eller sexuella övergrepp. Inga sådana anmälningar hade inkommit till socialtjänsten från Migrationsverket under de senaste 1½ åren. Se bilaga 2.

Polismyndigheten i Stockholms län anmälde den 2 december 2005 till stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Kista, Rinkeby, Skarpnäck, Skärholmen och Spånga-Tensta sammanlagt 8 anmälningar gällande apatiska flyktingbarn bosatta i Stockholm. Polisen anmälningar är grundade på Migrationsverkets uppgifter till rikskriminalpolisen. Polismyndigheten har, såvitt socialtjänstförvaltningen känner till, i dagsläget inte avslutat sitt arbete. Behöriga stadsdelsnämnder har granskat och bedömt barnens skyddsbehov i enlighet med gällande lagstiftning. Flera av familjerna har pågående bistånd från socialtjänsten och i några fall har barnen separerats från föräldrarna. Utredningar pågår rörande barnens situation och hur barnens behov tillgodoses inom familjen med hjälp av landstingets vårdkedja, och med stöd från passande basverksamheter inom kommun och landsting.

Mot bakgrund av detta har Länsstyrelsen i Stockholms län beslutat granska socialtjänstens handläggning avseende 8 inkomna anmälningar om missförhållanden rörande apatiska flyktingbarn i Stockholm och 1 barn bosatt i Södertälje kommun. Granskningen pågår och beräknas vara klar i slutet av mars 2006.

Socialtjänstförvaltningens synpunkter

Socialtjänsten ska skydda och hjälpa barn som far illa och barn som riskerar att fara illa, och som inte får sina behov tillgodosedda inom familjen. De apatiska barnens situation är mycket oroande och skrämmande, och att hjälpa dem är en svår professionell utmaning. Socialtjänstförvaltningen påpekar att det fortfarande saknas vetenskapligt grundad definition eller förklaring till problemet med apatiska flyktingbarn i Sverige. Mot bakgrund av det ska ärenden om barn med uppgivenhetssymtom utredas och bedömas som andra barnärenden, d.v.s. i enlighet med gällande lagstiftning och stadens riktlinjer för barn- och ungdomsutredningar.

Socialtjänstförvaltningen föreslår att kommunstyrelsen inväntar den fördjupningsstudie som regeringens samordnare för asylsökande barn med uppgivenhetssymtom ska publicera i mars 2006 om bakgrund och orsaker, resultatet av polisens utredningar rörande misstanke om brott samt Länsstyrelsens granskning av berörda stadsdelsnämnder i Stockholm. Vidare ska Justitieombudsmannen (JO) granska Migrationsverkets handläggning och även den rapporten kommer att bidra till att belysa det som inträffat.